

Halløj derhjemme!

Vi er kommet til Dansk Vestindien, også kendt som De Dansk-Vestindiske Øer. Dette rejsebrev byder derfor på mere end det normale sejlerliv, nemlig en bid dansk historie!

Dansk Vestindien er en fællesbetegnelse for de 3 Caribiske øer, som Danmark koloniserede fra år 1672 til år 1917. Først blev hovedøen St. Thomas koloniseret, hvorefter St. Jan og senere St. Croix også kom under dansk besiddelse. Hovedformålet med øerne var sukkerproduktionen på plantagerne, hvilket også var begyndelsen på trekantshandelen. Ét ud af 10 skibe sejlede fra Danmark til Guinea-kysten og hentede slaver til kolonierne. 9 ud af 10 skibe sejlede fra Danmark med mursten som ballast, som blev brugt til alle former for byggerier på øerne. 10 ud af 10 skibe sejlede retur til Danmark med lasten fyldt med sukker og rom.

Til trods for, at det er 104 år siden, at USA købte øerne, emmer de stadig af næsten 350 års dansk kolonisation og kultur i form af bygninger, plantager, gadenavne, kirkegårde og meget mere. Skulle man have lyst til et godt grin, så er de danske general-guvenører en broget skare, der er værd at læse om.

St. Croix var den mest profitable ø i forhold til sukkerrørsproduktionen og er derfor også den ø, som stadig er mest influeret af kolonitiden i bybilledet. Til alt held havde danskerne ingen penge til at vedligeholde øerne før vi solgte dem, og amerikanerne havde ingen penge til at vedligeholde øerne, efter at de købte dem. Mange af bygninger står derfor i al sin pragt med inkorporerede buegange, som de gjorde for mere end 100 år siden, hvilket bidrager til en helt speciel atmosfære.

Det første der fanger ens øje i Christiansted, er fortet Christiansværn fra 1749. Et stort, velholdt og gult fort med et klassisk rødt skillehus ved indgangsporten. Man kan næsten se for sig, hvordan de danske soldater har haft deres daglige svedige gang i deres ulduniformer på fortet. Eller hvordan fanger har siddet i fangehullet og kradset i gulvbrædderne. Til trods for den "luksuriøse" livsstil, var soldaternes liv kummerligt, og ikke mindst kedeligt. Christiansværn har nemlig aldrig været i aktiv kamp. Det skyldes til dels, at den naturlige havn lå strategisk godt imellem snørklede rev og dels Christiansværns 12 afskrækkende kanoner. Livet for soldaterne gik derfor kun op i officielle kanonskud og rom. Et fantastisk biprodukt fra sukkerproduktionen. Alt lige fra fortets design og skillehus til hver enkelte gule murstenshus emmer af danskhed og spiller en aktiv rolle i bybilledet. De gamle gule bygninger såsom vejerbygningen, toldboden og guvenør-boligen lagde også ramme til filmen om general-guvenøren Peter Von Scholten og julekalenderen Nissernes Ø, hvor nisserne løber rundt i røde nissehuer på Christiansværn og i Christiansteds smalle gader. Vi har faktisk lige set alle afsnittene igen ☺

Går man videre, kommer man til Den Danske Kirkegård. Det er en af de mere specielle oplevelser vi har haft længe. Ovre i et hjørne af øens kirkegård ligger mange af de danske grave, samt andre europæere, samlet side om side. På daværende tidspunkt lå der enormt meget prestige i familiens gravsted. Her var det ikke blot afdødes navn, men også profession, hvilket år de ankom til Dansk Vestindien, hvor de var født hjemme i Danmark og for kvinderne, også hvem de var gift med. Det var derfor meget specielt at læse på gravstenene, for dér lå personen der startede øens mejeri, dér lå øens læge, dér lå tolderens kone ved siden af politimesteren og mange andre. Mange af familiegravstederne er indrammede i støbejernsstakitter, hvori der er støbt datoen for, hvor længe der er forudbetalt for gravstedet. På et af gravstederne stod der indgraveret: "Familiegravsted C. E. Bagger. Urørt indtil aaret 2059". På gravstenene så vi adskillige personlige historier med lange kærlige beskeder på gammeldansk. Én ting var dog slående, nemlig den unge alder hvori mange gik bort.

Da vi krydsede Atlanten ”mødte” vi 2 sejlbåde. Én af dem var båden ”Tumbleweed”. En amerikaner som selv sejlede fra England til Dansk-Vestindien i ét hug! Og tænk sig, da vi ankom til Dansk-Vestindien næsten 3 måneder senere, så var han der stadig og havde nu fået familien ned til sig.

Det var meget pudsigt, for Tovholderen og jeg sad og spillede backgammon i cockpittet, da der kom en dinghy sejlede hen til os. Amerikaneren hilste på os, som om han kendte os, men han var alligevel lidt usikker på, om han havde fat i den rigtige båd. Vi kunne overhovedet ikke huske hans båd ”Tumbleweed” af navn, men han kunne lige huske Artemis’ navn og nationalitet i forbifarten. Det var ret sjovt endelig at kunne sætte et ansigt på manden, for vi havde jo kun hørt hinandens stemmer over VHF’en. Så det var et meget pudsigt sammentræf at han havde ligget stille de sidste 2 måneder, da hans røde danske Buch-motor var stået af, og at vi netop ankom til Dansk-Vestindien. Endelig har vi fået udvekslet kontaktinformationer, så vi kan opdatere hinanden om vores videre færd.

Lige nord for St. Croix ligger et af verdens ældste naturreservater Buck Island. Øen i sig selv er ikke det store vidunder, men under havets overflade finder man en verden af liv! Vi har snart været ude og snorkle på mange koralrev, men det her overgik dem alle. Koralformationerne var kæmpestore, brede og mindst 4 meter høje! Desværre havde den tropiske orkan ”Maria” i 2017 været rigtig hård ved øerne og ikke mindst koralrevene, hvor koralformationerne blev slået i stykker af bølgerne. Heldigvis er de små organismer begyndt at genetablere sig igen, og alle bunkerne af døde

koraller gjorde det blot til et endnu vildere skue. Man følte næsten, at man svømmede i en dystopisk verden, hvis det ikke havde været for alle fiskene. Sjældent har vi også set så mange fisk samlet i stimer, og det var helt sjovt at observere dem. Det var første gang vi var ude at snorkle siden Grenadinerne, og vi kunne sagtens mærke, at vandtemperaturen var faldet en smule. Vi klager ikke, men vi havde dog lidt gåsehud på armene. Til gengæld var vandet meget klarere, og vi kunne næsten ikke se, om vi var over eller under havoverfladen!

Da vi sejlede fra Buck Island mod St. Thomas var det en stille eftermiddag. Dagen var på hæld, og det samme var vinden. Vi besluttede derfor at sætte spileren op, så vi ville nå St. Thomas, inden dagen blev ny. Sidst vi havde spileren oppe var, da vi var i England. Det er over 6 måneder siden!

Det var et værre bøvl med at finde rede i alle linerne og ikke mindst sørge for, at spileren ikke faldt i vandet! Derfor så vi ikke, at vi var lige ved at sejle ind i et mørkt objekt, der mest af alt lignede en båd med bunden i vejret. Først inden for de sidste 50 m rettedes vores opmærksomhed mod objektet.

Hvad kunne det være? **PLUDELIG KOM DER EN STOR HALE OP!** Det var en kæmpe hval pukkelhval, lige ved siden af lille Artemis. Der var en til! Det var en helt vild oplevelse, de svømmede jo lige ved siden af os. Vi forstyrrede dem sikkert midt i en lille lur, og de forstyrrede os midt i projekt spiler. En spiler, der nu lå halvvejs i vandet. Efter hvalerne havde prustet sit farvel, fik vi tag på spileren, så vi strøg af sted mod St. Thomas. Sikke en fantastisk aften!

I St. Thomas lagde vi os i den store naturlige havn ved byen Charlotte Amalie, som er opkaldt efter kong Christian den femtes kone. Byen, som agerede hovedstad i Dansk Vestindien, var dengang Danmarks næststørste by med 10.000 indbyggere. I dag appellerer byen stadig til skibe, nemlig krydstogtskibe. De fleste butikker er derfor toldfrie smykkeforretninger, som kun har åbent midt på dagen, når der er flest turister. Lige nu i corona-tiden er der ingen krydstogtskibe, men der er dog alligevel fyldt med turister. Amerikanerne rejser nemlig ikke til "udlandet", men i stedet til de amerikanske territorier. Jomfruøerne bærer stort præg af at være amerikansk, hvilket både er godt og skidt. Det gode var, at vi endelig kunne handle ind i et ordentligt supermarked og rive grøntsager ned fra hylderne. Vi kunne også shoppe lidt i diverse bådudstyrforretninger, hvor vi blandt andet købte endnu et solpanel og en længe ventet reservedel til vores påhængsmotor. Så nu er batteriet altid toppet op og påhængsmotoren er pålidelig og spinder igen som en mis.

I Charlotte Amalie kan man finde mange spor fra den danske kolonitid i gaderne. Dronningens gade er fyldt med gamle pakhuse, der ligger en synagoge på Krystalgade, ved Toldbod plads ligger Fort Christian fra 1672 og ned til vandet kommer man pludselig til et indkøbscenter, som hedder A. H. Riise Mall. Straks går tankerne til A. H. Riise rommen. Så finder man ud af, at A. H. Riise faktisk var en dansk apoteker fra Ærø, som bosatte sig på St. Thomas og havde et lille nebengeschäft med at lave rom i baglokalet! Sådan finder man lige pludselig ud af små finurlige detaljer. En meget berømt attraktion er "99 steps", en trappe der forbinder Dronningens Gade med Kongens Gade og som udelukkende er bygget af gule mursten hjemme fra Egersund, ligesom mange af de gamle bygninger er. Byen nyder dog også godt af sin selvspundne fortælling om St. Thomas som en piratrede. Sort Skæg skulle efter sigende have holdt til i Blackbeard's Tower, som faktisk er fra den danske kolonitid og hedder Skytsborg. Uanset hvad, så er det dog meget sjovt at gå rundt i byen og finde alle de små, charmerende og historiske detaljer.

Anna Berg Skolen

Sukkermølle

Øst for St. Thomas ligger den lille ø St. John (St. Jan på dansk). Det er den mindste af de 3 øer og er næsten ét stort viltet naturreservat. Udover at have nogle af de lækreste strande i verden, så befinder ruinerne af den gamle sukkerrørsplantage Anna Berg sig også på øen! Så, lad mig berette om én dags oplevelser på St. Jan:

Tidlig formiddag tog vi i land bevæbnet med 4 flasker vand, 3 kameraer og 2 par lukkede sko og satte kursen mod Anna Berg. Solen brændte allerede og de omkringliggende træer gav ringe skygge. Fra varmedisen sprang der pludselig et papayatræ frem med modne frugter på. Tovholderen vågede sig derfor ud på skråningen med en lang pind og stødte frugterne ned på jorden, hvor vi gemte dem til tilbagevejen.

Videre gik vi, til vi kom til en gammel dansk slaveskole fra 1839. Udover at være et fantastisk eksempel på dansk-kolonialsk arkitektur, så er skolen også et eksempel på general-guvenør Von Scholtens vision om at uddanne slavebørnene, så de var bedre rustet til friheden, når slaveriet blev ophævet. Han mente nemlig, at slaverne ikke kunne bruge deres frihed til noget, medmindre de havde en vis form for uddannelse. Til trods for skolens fine stil og gode beliggenhed var det dog svært at få lærere (missionærer) dertil. Det er derfor uvist, hvor mange år skolen egentlig nåede at være i brug, før den led alvorlige skader fra jordskælv og en orkan i 1867. Fundamentet, trapperne og et hjørne af bygningen står stadig og er et bevis på, at resultaterne ikke altid levede op til de gode intentioner. Tænk sig: Det er mindre end 200 år siden skolen blev bygget, og allerede nu går vi rundt imellem ruinerne og mærker historiens vingesus. Vi tog en kvart mursten med fra skolen som souvenir. Den sten har sejlet lige så langt, som vi har, så nu får den lov til at sejle med hjem til Danmark igen.

Efter skolen kom vi til sukkerrørsplantagen Anna Berg, som kan dateres helt tilbage fra 1700-tallet. I dag står meget af plantagen stadig, og det er ikke svært at forestille sig det hårde liv som slave. Det er interessant at gå rundt imellem ruinerne, netop fordi det er så fjernt fra den verden vi lever i nu.

Sukkeret var datidens pureste guld, og Anna Berg var i sin storhedstid den største producent af sukker på St. John med næsten 700 slaver. De tilbageværende ruiner tyder ikke på en plantage af denne størrelse, hvilket nok fortæller en hel del om, hvor trangt der egentlig har været for slaverne.

Vi satte os på en bænk og sugede hele stemningen og historien til os og forlod plantagen med et nyt syn på den danske kolonitid.

På vejen hjemad faldt vi over en lille åbning i vildniset og en næsten tilgroet stenbelagt vej, som førte ind til en gammel bro. De sidste tilgængelige rester af Frederiks-Dal plantagen, som ligger gemt og glemt i vildniset. Noget andet, der var gemt i vildniset, var vores papayafrugter. Dem havde vi heldigvis ikke glemt, så vi fik os en lækker papayadrink, da vi kom tilbage til Artemis.

Mange hilsner fra Artemis!